

Avdelningen för livsmedels- och
dricksvattenförsörjning
Enheten för investeringsprogram

2026-01-29

Dnr 2025/04631

Villkor för investeringsstöd offentlig måltid 2026

Legal grund

Regeringen har gett Livsmedelsverket i uppdrag att inom ramen för investeringsprogrammet ge stöd till kommunernas och regionernas arbete med livsmedelsberedskap i sin måltidsverksamhet, respektive dricksvattenförsörjning. Livsmedelsverkets arbete med civilt försvar ska syfta till att utveckla och stärka det civila försvaret och därmed bidra till en högre samlad förmåga inom totalförsvaret.

Förutom att de satsningar som finansieras med medel från anslaget 1:26 ska följa ändamålet för anslaget, behöver de även uppfylla generella krav enligt myndighetsförordningen (2007:515) och förvaltningslagen (2017:900). Utifrån detta har Livsmedelsverket tagit fram Villkor som gäller för Investeringsstöd från anslag 1:26 Åtgärder för beredskap inom livsmedels- och dricksvattenområdet av 1 Civilt försvar.

Investeringsstödet fördelas under förutsättning att regeringen anslår medel för ändamålet.

Begrepp

Måltidsverksamhet Myndigheten för civilt försvar har definierat den viktiga samhällsfunktionen måltidsverksamhet som ”förmågan att tillhandahålla offentliga måltider inom bland annat förskola, grundskola, hälso- och sjukvård, omsorg och kriminalvård”.

I rapportering av regeringsuppdraget *Investeringsprogram – Beredskapssektorn livsmedelsförsörjning och dricksvatten* definieras ett antal begrepp, däribland:

- Begreppet **investering** betyder att det är en satsning som förväntas ge framtida avkastning. Det kan således vara i både hårda, fysiska produkter och i mjuka, kunskaps- och kompetenshöjande processer.

2026-01-29

- **Förmåga** (vid akut hantering) definieras som möjligheten att åstadkomma något med syftet att positivt påverka utfallet av negativa händelser. Förmåga omfattar olika resurser som människor, utrustning, och kompetens, men det krävs mer än bara resurser för att uppnå effekt.
- **Samverkanspartner:** Den medverkande organisationen planerar att ta del av insatsens resultat och implementera detta i sin verksamhet samt kommer att använda projektets resultat i sitt fortsatta arbete.
- **Konsult:** Som konsult förväntas man inte ta del av insatsens resultat och därmed inte heller implementera resultatet i sin organisation.

Giltiga kostnader

Vilka åtgärder och områden som omfattas av investeringsstödet framgår i respektive utlysningsbeslut med tillhörande anvisningar och avgör vilka kostnader som är giltiga. Dessa allmänna villkor gäller dock alltid.

- Effektivitet och god hushållning med statens medel är ett krav. Investeringsstödet får inte bekosta del av tjänst eller åtgärd för vilka kommunen eller regionen mottagit statsbidrag från andra myndigheter.
- Stödmottagaren ska använda medlen för beredskapshöjande åtgärder och investeringar i enlighet med det syfte som framgår av stödbeslutet.
- Åtgärderna ska ge en bestående förmågehöjning.
- Endast kostnader som kan hänföras till den period som stödbeslutet avser är giltiga. Medel får inte överföras till kommande period utan särskilt beslut från Livsmedelsverket.
- Stödmottagarens policy, riktlinjer och motsvarande dokument gäller även vid aktiviteter som finansieras av medel från investeringsprogrammet.
- Giltiga kostnader är direkta kostnader som är nödvändiga för investeringens genomförande, exempelvis löner, transporter, lageruppbyggnad, konsulttjänster, resor. Kostnaden ska kunna verifieras med underlag som styrker faktiska volymer utan några interna påslag.
- Konsulter kan anlitas om detta fyller behov av resurser eller kompetens under villkor att kompetensåterföring säkerställs till stödmottagarens organisation.

Utbildning och övning

Stödmottagaren ska minst en gång under stödperioden genomföra en övning där de finansierade investeringarna testas. Genomförda övningar ska utvärderas och utvärderingen ska återsäkras till Livsmedelsverket enligt en mall som tillhandahålls av Livsmedelsverket.

2026-01-29

Det är möjligt att söka medel för följande kostnader i samband med utbildning och övning, så länge det inte strider mot gällande överenskommelser eller innebär dubbelfinansiering:

- Arbetstid för projektledare, övningsledare och utvärderare för planering, genomförande och utvärdering.
- Arbetstid för expertstöd i planering, genomförande och utvärdering, exempelvis jurist och kommunikatör.
- Eventuella resor med kost och logi för ovanstående roller i samband med arbetet.
- Kostnader för gemensamma övningsplaneringskonferenser som exempelvis, resor, kost, logi samt lokaler.
- Lokaler och i undantagsfall utrustning som är nödvändig för genomförande av övningen.
- Gemensamma måltider som ingår i övningen.
- Viss ersättning till samverkande aktörer som deltar i övningen, exempelvis frivilliga organisationer och näringsliv.
- Kostnader för att delta i beredskapsövning med annan aktör, tex Nato eller regionen, om måltidsverksamheten är en del av det som ska övas.

Investeringsstödet kan även användas till kostnader för utbildningar som har ett nära samband till investeringen, till exempel utbildning i att hantera inköpt utrustning.

Resor och logi

Stödmottagare uppmuntras att besöka varandra för att ta del av erfarenheter och kunskaper samt delta som observatörer vid varandras övningar. Skäliga kostnader för resor, utbildning och konferenser är godtagbara kostnader inom ramen för stödet. För de personer som deltar i aktiviteten ska det finnas underlag som tydligt visar datum, namn, yrke eller funktion och vilken organisation som hen företräder.

Löner

I det fall lönekostnader ingår ska de kunna kopplas till en attesterad specificerad tidredovisning. Det kan exempelvis avse projektledare eller sakkunniga vars kompetens är nödvändig för den aktuella investeringen.

Tjänster

Samverkan uppmuntras. Om någon annan exempelvis en region, kommun, kommunalt bolag eller liknande tar del av stödmedel ska denna

2026-01-29

samverkanspartner framgå av ansökan. Det är fortfarande stödmottagare enligt beslutet som är ansvarig för medlens användning och spårbarhet.

Icke giltiga kostnader

Investeringsstöd beviljas inte för:

- Arbete med krisberedskap som inte har betydelse för måltids- och dricksvattenförsörjningen under höjd beredskap
- Löpande kostnader för förvaltning såsom hyra, drift och underhåll
- Indirekta kostnader som generella påslag för overheadkostnader (OH), schablonberäknade kostnader eller kostnader som bygger på interna kostnadsfördelningar.
- Investeringar och utrustning för kommunal ledningsplats eller abonnemangskostnader för Rakel.
- Personalkostnader för Tjänsteman i Beredskap (TiB).
- Internt skydd, exempelvis lås och larm, som inte är särskilt kopplat till det säkerhetsskydd som krävs för arbetet med civilt försvar.
- Investeringar för att stärka den generella IT-säkerheten.
- Allmänna utbildningar i till exempel brandskydd och hjärt- och lungräddning
- Resor till och från utlandet
- Arbetstid för övad personal

Rapporteringsskyldighet

Stödmottagaren får byta ut budgetposter mot andra med liknande användningsområde om det är ekonomiskt mer fördelaktigt eller likvärdigt. Vid ett utbyte ska syftet och nyttan med investeringen upprätthållas eller öka jämfört med ansökan. Vid planerad väsentlig förändring av stödets användning ska stödmottagaren rapportera detta skriftligen till Livsmedelsverket för godkännande innan ändring genomförs.

Uppföljning

Stödmottagaren är skyldig att avsätta personella och eventuellt andra resurser för att lämna de uppgifter eller underlag som efterfrågas av Livsmedelsverket för kunskapsinhämtande insatser. Det kan till exempel innebära att delta i workshops, eller besvara enkäter. Stödmottagare förväntas även delta med erfarenheter och lärdomar i Livsmedelsverkets externa kunskapshöjande insatser såsom webinarier eller nyhetsbrev.

2026-01-29

Verksamhetsrapportering

Stödmottagaren ska, senast den 31 januari året efter avslutad stödperiod, redovisa en rapport över genomförd verksamhet fram till detta datum.

Rapporteringen ska innehålla de uppgifter och underlag som efterfrågas från Livsmedelsverket. Rapporteringen kommer att användas för utvärdering och underlag för Livsmedelsverkets årliga rapportering till regeringen.

Effekter

En uppföljning av projektets långsiktiga effekter kan också komma att genomföras. Stödmottagaren ska därför besvara de frågor som Livsmedelsverket, eller den aktör som Livsmedelsverket utser, ställer även efter det att projektet avslutats.

Ekonomisk rapportering

Redovisning av kostnader och tillgångar ska gå att särskilja i mottagarens redovisning till aktuella investeringar och aktuell tidsperiod. Alla underlag ska kunna redovisas på begäran av Livsmedelsverket. Detta gäller även om stödmottagaren har transfererat medel.

Stödmottagaren ska senast den 15 februari året efter det år beslutet avser inkomma med en ekonomisk återrapportering till Livsmedelsverket för faktiskt förbrukade medel. Av den ekonomiska rapporteringen ska motiveringar till eventuella avvikelser från beslutad omfattning framgå. Rapportering ska vara på samma detaljnivå som projekten är kalkylerade i ansökan, dvs. i de olika kostnadsposterna t.ex. löner, tjänster, resekostnader etc.

Revision

Stödmottagaren ska på begäran utan dröjsmål ge Riksrevisionen, Livsmedelsverket eller den aktör som Livsmedelsverket utser, möjlighet att granska hur stödmedlen har använts. Vid misstanke om otillåten hantering av stödmedel har Livsmedelsverket rätt att genomföra en fördjupad ekonomisk granskning som kan komma att genomföras av en extern revisionsfirma.

2026-01-29

Kommunikation

Om stödmottagaren genomför kommunikationsinsatser om beredskapsåtgärder som möjliggjorts av stödet ska Livsmedelsverket omnämnas.

Återbetalningsskyldighet

Om stödmottagaren använder någon del av stödet i strid med stödets syfte, denna bilaga, eller om Livsmedelsverket kan konstatera att hela eller delar av stödet inte har tagits i anspråk, ska den delen av stödet återbetalas till Livsmedelsverket.